

SPJÄRNSVALLET

Again and again

Country & Eastern CE 31 / Naxos / tid 44 min.

Christer Bothén bcl, ts, p, guinbri, donso n'goni, ballani, Bengt Berger dr, mridangam, c alabash, Kjell Westling fl, as, ss, bass clarinet, ballani och Nikke Ström b. Insp 1973 i New York, 1975 och 1 spår insp 24 aug 2014 i Stockholm.

XYLOFONORKESTERN

Stora blå

Country & Eastern CE 30 / Naxos / tid 45 min

Christer Bothén tenor xylophone, p, Jennie Lind tenor xylophone, p, voc, Tomas Fogelhorn bass xylophone, voc, Manfred Lindqvist tenor xylophone, Anders Jalméus perc, voc, caroline Tanguis bass xylophone, vibes, Daniel Söderblom perc, Emiel Sietsema perc, Santiago Angulo Rubio bass xylophone, voc. Insp Stockholm 24 – 28 augusti 2014.

Gruppen Spjärnsvallet bildades 1974 under brinnande proggrörelse och bestod av Bengt Berger på trummor och slagverk, rörblåsaren och multiinstrumentalisten Kjell Westling, Christer Bothén på rörblås, diverse afrikanska stränginstrument och piano samt Nikke Ström på elbas. Berger och Westling hade ett gemensamt förflutet i Arbeta & Fritid, Bothén hade varit medlem i Archimedes Badkar och Ström i Nynningen, vilket speglades i den experimentella jazz med starka influenser från världsmusik som bandet spelade.

Det sedermera kultförklarade, självbetitlade albumet *Spjärnsvallet* lanserades på bolaget MNW år 1976. Musiken påverkades tydligt av globetroterna Bergers och Bothéns mångåriga musikstudier och musikaliska resor i framför allt västafrikan-

ska länder som Mali, Ghana och Marocko men också i Indien. Det multikulturella uttrycket färgades dessutom starkt av Bergers och Bothéns täta samarbeten med Don Cherry: de tre var både elever och lärare till varandra. Det kreativa flödet i Spjärnsvallet kännetecknades tydligt av Bothéns mycket personliga, etniska kompositioner.

Nästan fyrtio år senare sätter de tre ännu levande medlemmarna i Spjärnsvallet samman ett album, *Again and again*, bestående av överblivet material från inspelningsstillfallet 1975 samt längre versioner av låtar som tvingades kortas ned på grund av det dåvarande lp-formatet. Låten *Innocence* kommer från en speling i New York redan 1973 – innan gruppen ens officiellt bildats. De ofta lekfulla och tidstypiska kompositionerna, som är till största delen komponerade av Bothén, känns lika aktuella än idag. Låtarna sprudlar av lustfylld eufori, framför allt när blåsarna Westling och Bothén ger sig hän i sitt intensiva, interaktiva artisteri på diverse rörblås.

Två av plattans bästa spår är den afrobrötiga, magiska *Mali donso n'Goni* av Bothén och *Again* som innehåller fragment från Cherry-kompositionen *Desireless* från debutskivan med gruppen. En annan pärla är *The Jungle* som innefattar element från Ornette Colemans komposition *The jungle is a skyscraper*. Den femton minuter långa nya låten *Again* spelades in av trion Bothén, Berger och Ström i augusti 2014 som en laddad hyllning till den numera bortgångne kollegan Kjell Westling.

Den rutinerade Bothén har genom åren hörts i – förutom ovan nämnda Archimedes Badkar – så vilt skilda grupper som Bolon Bata, Vargavinter samt Mats Gustafssons NU Ensemblen och Fire! Orchestra. Under sju års tid har han jobbat som musikalisk ledare och pedagog för den nio man starka Xylofonorkestern, ett musikpedagogiskt projekt för personer med olika funktionsnedsättningar. Orkestern har spelat live vid flera tillfällen genom åren men nu har tiden kommit för debutskivan, *Stora blå*. Resultatet har blivit åtta lättsamma, dock fantasi-eggande kompositioner, rytmiskt och melodiskt laddade pussel med repetitiva melodier som andas minimalism och som flyter

fram i enkla strukturer. Olika roller utkristalliserar för varje särskild orkestermedlem och Bothén, som själv spelar tenorxylofon och piano, har utgått från individens begåvning snarare än begränsning. Innehållet domineras av två sviter som ofta andas afrikanskt Cherrys *Desireless* dyker upp även här i en lång, meditativ version med imponerande sånginsats av Jennie Lind.

Det avslutande, minimalistiska stycket *Abbessinien* ger en tydlig fingervisning om att Bothéns upptäcktsresande i musik är lika betydelsefullt och viktigt i mötet med funktionsnedsatta amatörer på ett dagcenter i Solna som i mötet med gnawamusiker som spelar sufimusik i Marocko.

PATRIK SANDBERC